

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності

Щодо проєкту Закону
реєстр. № 4335-1 від 06.11.2020

У зв'язку з листом Комітету Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності від 03 грудня 2020 року № 04-27/3-2020/228918 Міністерством юстиції України розглянуто проєкт Закону України «Про цивільну зброю та боеприпаси» (реєстр. № 4335-1 від 24 листопада 2020 року) (далі – проєкт Закону), поданий до Верховної Ради України народним депутатом України Шараськіним А.А., та повідомляється.

Міністерство юстиції підтримує ідею законодавчого врегулювання придбання, зберігання та використання зброї фізичними та юридичними особами. Водночас запропонований проєкт Закону потребує суттєвого доопрацювання з урахуванням таких зауважень.

1. Відповідно до частини першої статті 10 проєкту Закону в Україні створюється та ведеться Єдиний державний реєстр цивільної зброї (далі – Реєстр зброї) як єдина державна інформаційно-пошукова система обліку зброї, що містить відомості про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав.

При цьому частиною третьою вказаної статті планується визначити держателем Реєстру зброї Міністерство юстиції України, а технічним адміністратором – державне унітарне підприємство, визначене Міністерством юстиції України та віднесене до сфери його управління (пункт 1.14 частини першої статті 1, частина тринадцята статті 10 проєкту Закону).

Водночас звертаємо увагу, що відповідно до пункту 21-22 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» до повноважень Національної поліції України (далі – поліція) відноситься низка заходів щодо контролю за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боеприпасів, набоїв.

При цьому згідно із вимогами пунктів 16-17 частини першої статті 26 Закону України «Про Національну поліцію» поліція наповнює та підтримує в актуальному стані бази (банки) даних, що входять до Єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України (далі – Єдина інформаційна система МВС), стосовно зброї, що перебуває у володінні та користуванні

фізичних і юридичних осіб, яким надано дозвіл на придбання, зберігання, носіння, перевезення зброї, а також викраденої, втраченої, вилученої, знайденої зброї, добровільно зданої зброї із числа тієї, що незаконно зберігалася (далі – відомості стосовно зброї).

Також відомості стосовно зброї включені до переліку пріоритетних інформаційних ресурсів Єдиної інформаційної системи МВС, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1024.

До того ж, пунктом 7 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону передбачається, що до введення в дію Єдиного державного реєстру цивільної зброї – *зброя та відомості* про власника зброї *обліковується в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України*. Протягом року з моменту початку функціонування Єдиного державного реєстру цивільної зброї усі відомості щодо облікованої зброї мають бути перенесені до Реєстру зброї.

Тобто, на сьогодні вже існує державний інформаційний ресурс, в якому обліковуються відомості, аналогічні тим, що мають обліковуватися в Реєстрі зброї.

Варто також зауважити, що відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878, головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері надання поліцейських послуг, є Міністерство внутрішніх справ України.

До таких послуг згідно із положеннями проєкту Закону також відносяться облік куль, гільз і патронів зі слідами зброї (кулегільзотека) (пункт 1.36 частини першої статті 1) і внесення відомостей до Реєстру зброї, а також надання відомостей з Реєстру зброї за запитом громадян та уповноважених органів (стаття 14), видача Посвідчення власника зброї (стаття 25) тощо.

Натомість Міністерство юстиції України, яке діє в межах повноважень, визначених Положенням про Міністерство юстиції України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228, є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує, зокрема, державну правову політику, державну політику з питань банкрутства, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) (далі - виконання рішень), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців. При цьому до сфери компетенції Мін'юсту не відноситься регулювання обліку вогнепальної зброї.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що з метою уникнення дублювання відомостей в інформаційних системах різних державних органів, а також з метою економії бюджетних коштів, необхідних для створення і супроводження програмного забезпечення Реєстру зброї, держателем Реєстру зброї доцільно визначити саме Міністерство внутрішніх справ України, а технічним адміністратором Реєстру – відповідне підприємство, віднесене до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України.

Також звертаємо увагу, що заявлені у статті 13 проєкту Закону норми стосовно затвердження статуту державного підприємства – технічного

адміністратора Реєстру зброї, призначення та звільнення його керівника, здійснення контролю за використанням та збереженням майна, належного технічному адміністратору Реєстру зброї, не є предметом правового регулювання цього проекту Закону, оскільки стосується відносин виключно у сфері управління державним майном, що регулюються іншим законодавством, зокрема Законом України «Про управління об'єктами державної власності».

2. У частині шостій статті 10 проекту Закону зазначено, що: «У разі звернення особи, яка внесена до Єдиного реєстру боржників, для здійснення перереєстрації зброї з метою її відчуження суб'єкти Реєстру зброї зобов'язані відмовити у вчиненні реєстраційної дії, про що не пізніше наступного робочого дня повідомити зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця із зазначенням відомостей про таку зброю».

При цьому відповідно до положень пункту 1.4 частини першої статті 12 та пунктів 1.1, 1.3 частини першої статті 15 проекту Закону «суб'єктами Реєстру зброї є, зокрема нотаріуси, які посвідчують договір відчуження (купівлі-продажу, дарування, міни) цивільної зброї, видають свідоцтва на спадщину цивільної зброї у випадках представлення дозвільного документу та вносять відомості до Реєстру зброї».

Варто зазначити, що існуюча редакція проекту Закону не дає можливості встановити поняття терміну «перереєстрації зброї», коло суб'єктів такої «перереєстрації» та її підстав.

Крім того, слід звернути увагу на той факт, що згідно з проектом Закону підставою для внесення нотаріусом відомостей до Реєстру зброї є вчинена таким нотаріусом нотаріальної дії як «посвідчення договору відчуження цивільної зброї або видача свідоцтва на спадщину цивільної зброї».

З огляду на те, що поняття «перереєстрація зброї з метою її відчуження» та «вчинення нотаріальної дії як посвідчення договору відчуження цивільної зброї або видача свідоцтва на спадщину цивільної зброї» не є тотожними, а також зважаючи на той факт, що «суб'єкти Реєстру зброї зобов'язані відмовити у вчиненні реєстраційної дії», вбачається, що зазначені положення статті 10 проекту Закону не встановлюють обов'язку для нотаріуса відмовляти у вчиненні нотаріальної дії щодо відчуження зброї та не позбавляють можливості осіб, які внесені до Єдиного реєстру боржників, відчужувати зброю, звертаючись до нотаріусів.

Враховуючи викладене, доцільно викласти частину шосту статті 10 проекту Закону в такій редакції:

«6. У разі звернення особи, яка внесена до Єдиного реєстру боржників за вчиненням певної дії щодо зброї, що належить боржнику, суб'єкти Реєстру зброї зобов'язані відмовити у вчиненні такої дії, про що не пізніше наступного робочого дня повідомити зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця із зазначенням відомостей про таку зброю».

3. Стаття 15 проекту Закону має таку назву та зміст:

«Стаття 15. Повноваження нотаріусів як реєстраторів Єдиного державного реєстру цивільної зброї

1. Нотаріуси:

1.1. *посвідчують договори відчуження (купівлі-продажу, дарування, міни) цивільної зброї, видають свідоцтва на спадщину цивільної зброї у випадках представлення дозвільного документу;*

1.2. *здійснюють перевірку дозвільних документів;*

1.3. *вносять відомості до Реєстру зброї;*

1.4. *здійснюють інші повноваження, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України.*

2. *Реєстратори з числа уповноважених службових осіб суб'єктів господарювання в сфері обороту цивільної зброї і боєприпасів здійснюють внесення відомостей до Реєстру зброї про продану цим суб'єктом зброю».*

Слід зазначити, що назва статті 15 проєкту Закону визначає повноваження нотаріусів як реєстраторів Єдиного державного реєстру цивільної зброї, водночас частина друга статті 15 проєкту Закону містить положення щодо уповноважених службових осіб суб'єктів господарювання в сфері обігу зброї і боєприпасів.

Враховуючи викладене, назва статті 15 проєкту Закону та її зміст потребують узгодження.

Крім того, звертаємо увагу, що статтею 34 Закону України «Про нотаріат» встановлено перелік нотаріальних дій, що вчиняють нотаріуси, до яких, зокрема, належать посвідчення договорів (правочинів), а також видача свідоцтв про право на спадщину.

З огляду на зазначене, не можуть бути повноваженнями нотаріусів як реєстраторів Реєстру зброї такі повноваження, які зазначені у пункті 1.1 частини першої статті 15 проєкту Закону, а саме - посвідчення договорів відчуження (купівлі-продажу, дарування, міни) цивільної зброї, видача свідоцтва на спадщину цивільної зброї у випадках представлення дозвільного документу.

Також у статті 15 проєкту Закону вживається термін «свідоцтво на спадщину цивільної зброї», при цьому у цивільному законодавстві передбачене «свідоцтво про право на спадщину».

Положення пункту 1.4 частини першої статті 15 проєкту Закону виходять за межі правового регулювання проєкту Закону, оскільки у проєкті Закону відсутні положення, на підставі яких у нотаріусів виникають інші повноваження.

З огляду на викладене, вказані положення потребують виключення зі статті 15 проєкту Закону.

4. Стаття 19 проєкту Закону регламентує питання щодо спадкування цивільної зброї та бойових припасів та встановлює, що :

«1. Після смерті власника цивільної зброї, уповноважені службові особи Національної поліції роблять відповідний запис в Реєстрі та тимчасово вилучають належну йому цивільну зброю та бойові припаси або передають її на відповідальне зберігання членам сім'ї (чоловік, дружина, діти, батьки) померлого власника зброї, при наявності в них Посвідчення власника зброї відповідної категорії, до вирішення питання про передачу її як спадкового майна.

2. Спадкоємці власника цивільної зброї, які вступили в спадщину, мають право:

2.1. *після отримання відповідної категорії зброї в порядку, передбаченому цим Законом, набути цю зброю у власність;*

2.2. продати, подарувати або відчужити цю зброю та/або бойові припаси до неї іншим встановленим законом способом, шляхом укладення цивільно-правового договору, який підлягає нотаріальному посвідченню, через юридичних осіб, які мають ліцензію на торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї або через відповідні органи Міністерства внутрішніх справ України;

2.3. передати цю зброю та/або бойові припаси до неї органам Національної поліції;

2.4. у встановленому законодавством порядку привести цю зброю до стану нейтралізованої.

3. У випадку неприйняття спадкоємцем протягом шести місяців з моменту вступу у спадщину рішення, передбаченого частиною другою цієї статті, цивільна зброя та бойові припаси підлягають продажу в установленому Кабінетом Міністрів України порядку з відшкодуванням їх вартості спадкоємцю.

4. Зброя чи бойові припаси, включені до складу відумерлої спадщини, підлягають продажу в установленому Кабінетом Міністрів України порядку з відшкодуванням їх вартості територіальній громаді за місцем відкриття спадщини».

Відповідно до статті 1218 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) до складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Спадкування здійснюється за заповітом або за законом (стаття 1217 ЦК).

Часом відкриття спадщини є день смерті особи або день, з якого вона оголошується померлою (частина друга статті 1220 ЦК).

Спадкоємцями за заповітом і за законом можуть бути фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини (частина перша статті 1222 ЦК).

Спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її.

Не допускається прийняття спадщини з умовою чи із застереженням.

Спадкоємець, який постійно проживав разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, вважається таким, що прийняв спадщину, якщо протягом строку, встановленого статтею 1270 цього Кодексу, він не заявив про відмову від неї.

Малолітня, неповнолітня, недієдатна особа, а також особа, цивільна дієдатність якої обмежена, вважаються такими, що прийняли спадщину, крім випадків, встановлених частинами другою - четвертою статті 1273 ЦК.

Незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцеві з часу відкриття спадщини.

Спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, має подати нотаріусу заяву про прийняття спадщини.

Заява про прийняття спадщини подається спадкоємцем особисто.

Особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право подати заяву про прийняття спадщини без згоди своїх батьків або піклувальника.

Заяву про прийняття спадщини від імені малолітньої, недієздатної особи подають її батьки (усиновлювачі), опікун (статті 1268, 1269 ЦК).

Статтею 1270 ЦК встановлено, що для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини.

Якщо виникнення у особи права на спадкування залежить від неприйняття спадщини або відмови від її прийняття іншими спадкоємцями, строк для прийняття нею спадщини встановлюється у три місяці з моменту неприйняття іншими спадкоємцями спадщини або відмови від її прийняття.

Якщо строк, що залишився, менший як три місяці, він продовжується до трьох місяців.

Статтею 1296 ЦК встановлено, що спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину.

Відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.

Свідоцтво про право на спадщину видається **спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини.**

Якщо заповіт складено на користь зачатої, але ще не народженої дитини, видача свідоцтва про право на спадщину і розподіл спадщини між усіма спадкоємцями може відбутися лише після народження дитини.

Положення абзацу першого цієї частини застосовується також щодо дитини, зачатої за життя спадкодавця, але народженої після його смерті, у разі спадкування за законом.

До закінчення строку на прийняття спадщини нотаріус може видати спадкоємцеві дозвіл на одержання частини вкладу спадкодавця у банку (фінансовій установі), якщо це викликано обставинами, які мають істотне значення (стаття 1298 ЦК).

Враховуючи викладене, слід зазначити, що:

1) частина перша статті 19 проєкту Закону, в якій зазначено «до вирішення питання про передачу її (цивільної зброї) як спадкового майна», суперечить положенням статтям 1218, 1268, 1296 ЦК;

2) в цивільному законодавстві відсутнє поняття «вступити в спадщину», що вживається в проєкті Закону, а існує - «прийняти спадщину»;

3) частиною третьою статті 19 проєкту Закону передбачено, що «у випадку неприйняття спадкоємцем протягом шести місяців з моменту вступу у спадщину рішення, передбаченого частиною другою цієї статті, цивільна зброя та бойові припаси підлягають продажу в установленому Кабінетом Міністрів України порядку з відшкодуванням їх вартості спадкоємцю. При цьому частиною другою цієї статті, зокрема встановлено, що спадкоємці власника цивільної зброї, які вступили в спадщину, мають право: продати, подарувати або відчужити цю зброю та/або бойові припаси до неї іншим встановленим законом способом, шляхом укладення цивільно-правового договору, який підлягає нотаріальному посвідченню, через юридичних осіб, які мають ліцензію на торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї або через відповідні органи Міністерства внутрішніх справ України.

Відповідно до частини першої статті 319 ЦК власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд, при цьому спадкоємець стає

власником того чи іншого майна лише після отримання свідоцтва про право на спадщину. Після отримання вказаного свідоцтва, така особа має право приймати відносно власного майна будь-які рішення, в тому числі щодо його відчуження.

Крім того, вказана норма проекту Закону обмежує права спадкоємців, оскільки законодавством надано строк у шість місяців з метою прийняття рішення щодо прийняття спадщини.

Також варто зазначити, що спадкоємці можуть з'явитися як в перший день відкриття спадщини, так і в останній день шестимісячного строку для прийняття спадщини.

Крім того, спадкоємці можуть не знати загальну їх кількість до закінчення шестимісячного строку до моменту видачі свідоцтва про право на спадщину, враховуючи той факт, що спадкоємці є як за законом так і за заповітом. Таким чином, вказані спадкоємці позбавлені об'єктивно часу для обговорення та прийняття рішення, які передбачені частиною другою статті 19 проекту Закону.

Враховуючи викладене, положення статті 19 проекту Закону потребують ґрунтовного узгодження та доопрацювання з положеннями ЦК.

5. Пунктом 1.4 частини першої статті 29 проекту Закону пропонується передбачити, що дія Посвідчення власника зброї призупиняється в разі *наявності вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у вигляді призупинення дії Посвідчення власника зброї*.

У зв'язку з викладеним звертаємо увагу, що згідно зі статтею 1 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) покладається на органи державної виконавчої служби та у визначених Законом України «Про виконавче провадження» (далі – Закон № 1404-VIII) випадках – на приватних виконавців.

Відповідно до статті 1 Закону № 1404-VIII виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження і примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) – це сукупність дій визначених у Законі 1404-VIII органів і осіб, що спрямовані на примусове виконання рішень і проводяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією України, Законом № 1404-VIII, іншими законами та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону № 1404-VIII, а також рішеннями, які відповідно до Закону № 1404-VIII підлягають примусовому виконанню.

Порядок стягнення аліментів визначено статтею 71 Закону № 1404-VIII.

При цьому проектом Закону вносяться зміни до частини дев'ятою статті 71 Закону № 1404-VIII, які не узгоджуються із пунктом 1.4 частини першої статті 29 проекту Закону.

Так, частиною дев'ятою статті 71 Закону № 1404-VIII (у редакції запропонованій проектом Закону) пропонується передбачити, що за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці, державний виконавець, зокрема, виносить вмотивовану постанову *про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною зброєю*, – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Отже, пункт 1.4 частини першої статті 29 проєкту Закону України доцільно викласти в такій редакції:

«4) винесення державним виконавцем постанови про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною зброєю;».

6. Пунктом 3.4 частини третьої статті 29 проєкту Закону пропонується передбачити, що дія Посвідчення власника зброї відновлюється за умови винесення державним виконавцем постанови про закриття виконавчого провадження про встановлення тимчасового обмеження боржника у вигляді призупинення дії Посвідчення власника зброї.

Наголошуємо, що відповідно до частини дев'ятої статті 71 Закону № 1404-VIII (у редакції, запропонованій проєктом Закону) тимчасові обмеження немайнових прав боржників, у тому числі *тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною зброєю*, встановлюються до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Зазначаємо, що обчислення розміру заборгованості зі сплати аліментів є обов'язком виконавця (частина четверта статті 71 Закону № 1404-VIII).

У зв'язку з цим абзацом третім пункту 6 розділу XVI Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 29.09.2016 № 2832/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.09.2016 року за № 1302/29432) (далі – Інструкція), передбачено, що тимчасові заходи, передбачені пунктами 1-4 частини дев'ятої статті 71 Закону № 1404-VIII, припиняються у разі погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі на підставі постанов державного виконавця про скасування таких заходів або закінчення виконавчого провадження на підставі пунктів 1, 2, 5, 7, 9, 10, 12, 14 частини першої статті 39 Закону № 1404-VIII.

З огляду на викладене, вважаємо за доцільне пункт 3.4 частини третьої статті 29 проєкту Закону викласти в такій редакції:

«5) винесення державним виконавцем постанови про скасування тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною зброєю або постанови про закінчення відповідного виконавчого провадження;».

7. Відповідно до статті 10 Закону № 1404-VIII одним із заходів примусового виконання рішень є звернення стягнення на кошти, цінні папери, інше майно (майнові права), корпоративні права, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб, або боржник володіє ними спільно з іншими особами.

Звернення стягнення на майно боржника полягає в його арешті, вилученні (списанні коштів з рахунків) та примусовій реалізації (частина перша статті 48 Закону № 1404-VIII).

Частиною четвертою статті 61 Закону № 1404-VIII передбачено, що порядок реалізації майна, зазначеного у частині восьмій статті 56 цього Закону № 1404-VIII, крім цінних паперів, визначається Міністерством фінансів України за погодженням з Національним банком України. Порядок реалізації цінних паперів визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за

погодженням з Міністерством юстиції України, а іншого майна – Міністерством юстиції України.

Порядок реалізації обмежено оборотоздатного майна визначається законодавством.

Обмежено оборотоздатне майно – це об'єкти цивільних прав, які можуть належати лише певним учасникам обороту або перебування яких у цивільному обороті допускається за спеціальним дозволом (абзац другий частини другої статті 178 ЦК).

Враховуючи, що частиною першою статті 7 проєкту Закону пропонується передбачити, що в обмеженому цивільному обороті перебуває зброя та бойові припаси, які належать фізичним та юридичним особам, за винятком зазначених у статті 9 цього Закону, яким дозволено користуватися зброєю у порядку, встановленому цим Законом, зазначаємо, що після прийняття Верховною Радою України проєкту Закону зброя та бойові припаси будуть відноситись до обмежено оборотоздатного майна.

Водночас проєктом Закону не визначено порядок реалізації зброї та бойових припасів на які звернуто стягнення у виконавчому провадженні. Також проєкт Закону не містить положення, яке б уповноважило компетентний державний орган визначити такий порядок.

З огляду на викладене, пропонуємо доповнити статтю 42 проєкту Закону новою частиною такого змісту:

«Порядок реалізації цивільної зброї, основних частин до неї, що мають маркування та бойових припасів, на які звернуто стягнення у порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження», визначається Кабінетом Міністрів України».

8. Проєктом Закону передбачається встановити, що контроль за господарською діяльністю юридичних осіб здійснюються в порядку, визначеному, зокрема Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (частина друга статті 47 проєкту Закону).

Проте, у проєкті Закону відсутній механізм контролю за господарською діяльністю юридичних осіб.

Як вбачається з аналізу проєкту Закону, право придбавати, володіти, користуватися і розпоряджатися вогнепальною зброєю відповідної категорії, що зазначена у Посвідченні власника зброї, бойовими припасами та основними частинами до придбаної зброї мають юридичні особи.

Так, варто звернути увагу, що відносини, пов'язані із здійсненням контролю за діяльністю юридичних осіб, є предметом Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Відповідно до частини четвертої статті 4 Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» виключно законами встановлюються:

органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності;

види господарської діяльності, які є предметом державного нагляду (контролю);

повноваження органів державного нагляду (контролю) щодо зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг;

вичерпний перелік підстав для зупинення господарської діяльності;

спосіб та форми здійснення заходів здійснення державного нагляду (контролю);

санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного нагляду (контролю) припису, розпорядження або іншого розпорядчого документа.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

З огляду на наведене, положення проекту Закону потребують приведення у відповідність до вимог статті 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» в частині наповнення законопроекту необхідними нормами.

Крім того, проект Закону пропонуємо доопрацювати з метою дотримання принципу юридичної визначеності щодо чіткості, ясності викладу, доступності для розуміння та передбачуваності норм акта в частині застосування слів та словосполучень, зокрема, «*суб'єкт господарювання*» та «*юридична особа*».

9. Статтею 5 проекту Закону пропонується визначити категорії цивільної зброї. Зокрема до категорії «С» передбачається віднести короткоствольну *нарізну* вогнепальну зброю та *гладкоствольну* короткоствольну вогнепальну зброю (*мени летальної дії*).

При цьому нарізна вогнепальна зброя – це вогнепальна зброя, направляюча частина каналу ствола якої по всій довжині містить нарізи, призначені для надання металевому елементу обертального руху під час пострілу (пунктом 1.31 частини першої статті 1 проекту Закону).

У свою чергу згідно з пунктом 1.8 частини першої статті 1 проекту Закону гладкоствольна короткоствольна вогнепальна зброя (*зброя мени летальної дії*) – це зброя виробництва, спеціально сконструйована та виготовлена або перероблена для стрільби патронами, спорядженими гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими *снарядами мени летальної дії*.

З огляду на наведене та з метою дотримання принципу юридичної визначеності щодо чіткості, ясності викладу, доступності для розуміння та передбачуваності норм акта, проект Закону пропонуємо доопрацювати шляхом визначення окремої категорії для гладкоствольної короткоствольної вогнепальної зброї (наприклад «С1»).

Крім того, поняття «*зброя мени летальної дії*» містить оціночні критерії, що в подальшому може призвести до неоднозначного застосування на практиці.

Також необхідно зауважити, що словосполучення, які пропонується встановити в положеннях проекту Закону, а саме: «відповідної категорії», «відповідних (ідентичних, тотожних) моделей та марок та бойових припасів», «відповідного органу», «відповідного рішення суду», «відповідному підрозділі»,

«відповідний запис», «відповідна відмітка», «відповідний акт», «відповідну ліцензію», «відповідні довідки», «відповідному відомству», «відповідні відомості» (статті 1, 9, 10, 12, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 42 проєкту Закону) потребують уточнення, оскільки вказані словосполучення є оціночними, і на практиці можуть призвести до неоднозначного тлумачення і застосування.

10. Частиною четвертою статті 7 проєкту Закону пропонується визначити, що *фізичні особи та суб'єкти господарювання* (за винятком тих, що мають ліцензії на виробництво та ремонт цивільної зброї і бойових припасів до неї, торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї), які мають у власності чи іншому законному володінні цивільну зброю, повинні укласти в установленому законодавством порядку *договір страхування цивільної відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи застосування цієї зброї* (далі – Договір страхування) протягом 5 робочих днів після отримання зброї у власність і у 3-денний строк надати його копію уповноваженому органу Національної поліції України.

Частиною другою статті 30 проєкту Закону пропонується встановити, що для отримання посвідчення власника зброї з категорією зброї або додаткової категорії зброї, керівник юридичної особи подає, зокрема договір обов'язкового страхування професійної відповідальності.

В свою чергу згідно з пунктами 27 та 29 частини першої статті 7 Закону «Про страхування» обов'язковими видами страхування, які здійснюються в Україні, є страхування професійної відповідальності осіб, діяльність яких може заподіяти шкоду третім особам, за переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України, а також *страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї.*

З огляду на зазначене, запропоновані проєктом Закону положення в частині визначення видів обов'язкового страхування та суб'єктів страхування потребують доопрацювання з метою уникнення різнотлумачень при застосуванні запропонованих норм.

До того ж зауважуємо, що частиною четвертою статті 7 проєкту Закону зазначається, що *фізичні особи та суб'єкти господарювання* (за винятком тих, що мають ліцензії на виробництво та ремонт цивільної зброї і бойових припасів до неї, торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї), які мають у власності чи іншому законному володінні цивільну зброю, повинні укласти в установленому законодавством порядку *договір страхування цивільної відповідальності* за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи застосування цієї зброї (далі – Договір страхування) протягом 5 робочих днів після отримання зброї у власність і у 3-денний строк надати його копію уповноваженому органу Національної поліції України.

В свою чергу частиною першою статті 7 проєкту Закону визначено, що в *обмеженому цивільному обороті перебуває зброя та бойові припаси, які належать фізичним та юридичним особам, за винятком зазначених у*

статті 9 цього Закону, яким дозволено користуватися зброєю у порядку, встановленому цим Законом.

Відповідно до пункту 3 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону *особи, які набули у власність чи інше законне володіння або користування вогнепальну зброю до вступу в дію цього Закону, повинні укласти в установленому законодавством порядку Договір страхування* протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом та надати його копію уповноваженому органу Міністерства внутрішніх справ України

У зв'язку з цим зазначені положення проекту Закону потребують доопрацювання з метою їх взаємоузгодження та уточнення кола суб'єктів, які повинні укласти Договір страхування.

11. Проектом Закону пропонується визначити, що у спеціальному обороті перебуває вогнепальна зброя та боєприпаси, визначені в статті 9 проекту Закону, згідно з частиною першою якої у спеціальному обороті перебуває вогнепальна зброя юридичних осіб, якщо інформація про неї віднесена до державної таємниці, табельна зброя, а також вогнепальна зброя та бойові припаси, які закріплені за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, а також іншими військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, правоохоронними та розвідувальними органами, правоохоронними органами спеціального призначення, державними органами спеціального призначення з правоохоронними функціями, вогнепальна зброя та бойові припаси, що постачаються за Державним оборонним замовленням.

При цьому частиною шостою вказаної статті 9 проекту Закону встановлено, що інформація про зброю, що перебуває у спеціальному обороті, вноситься у відповідний розділ Реєстру.

Разом з тим зазначаємо, що проектом Закону передбачається врегулювати відносини, що виникають у сфері обороту в Україні *цивільної зброї, бойових припасів до неї, а також конструктивно схожих зі зброєю та бойовими припасами виробів*, та визначає правовий режим власності на цивільну зброю, встановлює основні права та обов'язки фізичних і юридичних осіб щодо виробництва, набуття, володіння, відчуження, носіння, транспортування, ремонту, застосування цивільної зброї та бойових припасів, а також інші суспільні відносини, що безпосередньо з цим пов'язані, у тому числі і відповідно до міжнародних зобов'язань України.

Частиною другою статті 2 проекту Закону передбачається, що дія цього Закону не поширюється, зокрема на зброю та бойові припаси, не віднесені до цивільної зброї та бойових припасів до неї.

При цьому згідно з пунктом 1.12 частини першої статті 1 проекту Закону Єдиний державний реєстр *цивільної зброї* (Реєстр зброї) – це єдина інформаційно-пошукова система обліку зброї, що знаходиться у державній власності та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист та надання інформації про зареєстровану цивільну зброю, про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав;

У свою чергу проектом Закону, зокрема статтями 10, 11, не передбачено, що Реєстр зброї складається з окремого розділу, до якого вноситиметься

(обліковуватиметься) інформація про зброю, що перебуває у спеціальному обороті.

Також в проекті Закону відсутні положення, що визначають порядок доступу до інформації про вогнепальну зброю, яка перебуває у спеціальному обороті, з огляду на статтю 20 Закону України «Про інформацію», відповідно до частини другої якої будь-яка інформація є відкритою, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

Крім того, слід зазначити, що частиною третьою статті 9 проекту Закону встановлено, що вогнепальна зброя, яка перебуває у спеціальному обороті, обмежена в цивільному обороті. *Спеціальний оборот зброї та бойових припасів здійснюється у порядку, встановленому Законом.*

Тобто, передбачається прийняття окремого Закону, який визначатиме спеціальний оборот зброї та бойових припасів.

Таким чином, вважаємо, що передбачення в проекті Закону, дія якого не поширюється на зброю та бойові припаси, не віднесені до цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів, необхідності реєстрації інформації про зброю, що перебуває у спеціальному обігу, яка вноситиметься до відповідного розділу Єдиного державного реєстру цивільної зброї, виходить за межі правового регулювання проекту Закону.

Необхідно також зазначити, що Служба безпеки України є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями, що забезпечує державну безпеку, здійснюючи з неухильним дотриманням прав і свобод людини і громадянина, зокрема: протидію розвідувально-підбивній діяльності проти України; боротьбу з тероризмом; контррозвідувальний захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності, оборонного і науково-технічного потенціалу, кібербезпеки, економічної та інформаційної безпеки держави, об'єктів критичної інфраструктури.

Служба безпеки України підпорядковується Президентові України та підконтрольна Верховній Раді України (пункти 1 – 3 частини першої, частина друга статті 19 Закону України «Про національну безпеку України»).

Також згідно з частиною першою статті 11 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» Управління державної охорони України є державним правоохоронним органом спеціального призначення, підпорядкованим Президентові України та підконтрольним Верховній Раді України.

Отже, включення до Єдиного державного реєстру цивільної зброї інформації про зброю, яка перебуває у спеціальному обігу та використовується іншими органами, зокрема, розвідувальними, Службою безпеки України, Збройними Силами України з урахуванням особливостей здійснення ними функціональних повноважень, вважаємо необґрунтованим, оскільки це може негативно позначитись на стані національної безпеки та діяльності відповідних органів.

12. Частиною першою статті 10 проекту Закону передбачається, що в Україні створюється і ведеться Єдиний державний реєстр цивільної зброї (надалі – Реєстр зброї) – єдина державна інформаційно-пошукова система обліку зброї, що містить відомості про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав.

При цьому згідно з пунктом 1.12 частини першої статті 1 проекту Закону Єдиний державний реєстр цивільної зброї (Реєстр зброї) – це єдина інформаційно-пошукова система обліку зброї, що знаходиться у державній власності та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист та надання інформації про зареєстровану цивільну зброю, про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав ;

Облік цивільної зброї – це комплекс заходів, які полягають, зокрема у внесенні відомостей до Реєстру зброї, їх накопиченні, узагальненні, зберіганні та передачі інформації про зареєстровану цивільну зброю, її власників, володільців та користувачів (пункт 4.1 частини четвертої статті 10 проекту Закону).

Водночас в частині п'ятій статті 10 проекту Закону йде мова про *реєстрацію* цивільної зброї відповідних категорій.

Однак, частиною сьомою статті 10 проекту Закону передбачається *реєстрація та ведення обліку* службової зброї.

Також звертаємо увагу, що у пункті 1.1 частини першої статті 13 проекту Закону мова йде про забезпечення формування державної політики у *сфері реєстрації та обліку зброї*, її власників та користувачів.

З огляду на наведене, та з метою дотримання принципу юридичної визначеності щодо чіткості, ясності викладу, доступності для розуміння та передбачуваності норм акта, проект Закону потребує доопрацювання шляхом узгодження термінології проекту Закону.

13. Частиною п'ятою статті 10 проекту Закону передбачається, що реєстрації підлягає цивільна зброя категорії В, С та D, що визначені цим законом.

При цьому статтею 5 проекту Закону пропонується визначити категорії цивільної зброї, зокрема категорії В, С та D.

Водночас, крім вищезазначених категорій цивільної зброї в Україні статтею 5 проекту Закону також передбачається запровадити категорію «А» - автоматична вогнепальна зброя, яку проект Закону також відносить до цивільної зброї.

При цьому частиною четвертою статті 18 проекту Закону передбачається, що юридичні особи, які мають ліцензію на діяльність тирів та стрільбищ, виробництво цивільної зброї і бойових припасів, мають право на набуття цивільної зброї всіх категорій без обмеження, а категорії А – у кількості не більше п'яти одиниць однієї моделі за одним місцем постійного зберігання зброї.

З огляду на наведене, стаття 10 проекту Закону потребує відповідного доопрацювання.

14. Статтею 12 проекту Закону визначаються суб'єкти *Єдиного державного реєстру цивільної зброї*, зокрема Міністерство юстиції України та його територіальні органи; уповноважені органи Національної поліції України; *Державна митна служба України*; нотаріуси; суб'єкти господарювання у сфері обороту цивільної зброї і боєприпасів, що отримали відповідну ліцензію.

У свою чергу, статтями 13-15 проекту Закону визначені, відповідно, повноваження Міністерства юстиції України у сфері реєстрації зброї, повноваження органів Національної поліції, а також повноваження нотаріусів, як реєстраторів Єдиного державного реєстру цивільної зброї. При цьому, відсутні положення щодо повноважень Держмитслужби, як суб'єкта Реєстру зброї, і з тексту законопроекту не вбачається, в чому саме вони полягають.

15. Пунктом 2.1 частини другої статті 34 проєкту Закону передбачається врегулювати питання носіння цивільної зброї категорій В, С, Д. Так, зокрема дозволяється носіння цієї зброї під час здійснення полювання в мисливських угіддях.

При цьому зазначене положення не узгоджується з абзацом третім частини третьої статті 12 Закону України «Про мисливське господарство та полювання», згідно з яким *до полювання прирівнюється перебування осіб на дорогах загального користування з продукцією полювання або з будь-якою зібраною розчохленою стрілецькою зброєю.*

З огляду на зазначене, наведені положення проєкту Закону та Закону України «Про мисливське господарство та полювання» слід доопрацювати з метою їх взаємоузгодження.

16. Пунктом 6.5 частини шостої статті 26 проєкту Закону передбачається, що для отримання Посвідчення власника зброї з категорією зброї або додаткової категорії зброї, *фізична особа подає до відповідного органу Національної поліції України за місцем своєї реєстрації або постійного проживання (перебування), зокрема, копію довідки про присвоєння індивідуального податкового номеру, окрім випадків законної відмови заявника від його отримання або зазначення індивідуального податкового номеру у паспорті громадянина України.*

Проте відповідно до абзаців першого, другого, п'ятого пункту 70.9 статті 70 Податкового кодексу України за зверненням платника податків, його законного представника або уповноваженої особи контролюючий орган видає документ, *що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків (далі – Державний реєстр), крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті.*

У такому документі зазначається реєстраційний номер облікової картки платника податків.

Підтвердженням достовірності реєстраційного номера облікової картки платника податків є документ, що засвідчує реєстрацію особи у Державному реєстрі (картка платника податків), або дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру, внесені до паспорта громадянина України або свідоцтва про народження.

Враховуючи викладене, пункт 6.5 частини шостої статті 26 проєкту Закону потребує доопрацювання.

17. Частиною першою статті 11 проєкту Закону передбачається встановити, що Реєстр зброї повинен містити, зокрема відомості про фотографію, прізвище, *по батькові власника зброї*, його код в ДРФО, дані засобів зв'язку (для юридичних осіб зазначається повне найменування юридичної особи, організаційно-правова форма, ідентифікаційний код та місцезнаходження юридичної особи, а також фотографію, прізвище, ім'я, *по батькові особи (осіб)*, відповідальної за зберігання та використання зброї) та ін.

Щодо обов'язковості зазначення прізвища, ім'я, *по батькові* фізичної особи варто зазначити, що відповідно до статті 28 ЦК фізична особа набуває прав та обов'язків і здійснює їх під своїм ім'ям. Ім'я фізичної особи, яка є громадянином

України, складається із прізвища, власного імені та по батькові, якщо інше не випливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить.

Так, зокрема, згідно зі статтею 12 Закону України «Про національні меншини в Україні» громадяни, в національній традиції яких немає звичаю зафіксувати «по батькові», мають право записувати в паспорті лише ім'я та прізвище, а у свідоцтві про народження – ім'я батька і матері.

Тобто, ім'я фізичної особи, будучи особистим немайновим правом, яке дає можливість набувати прав та створювати обов'язки, а також здійснювати ці права та виконувати обов'язки, в окремих випадках може не містити такої складової як по батькові.

З огляду на наведене, проєкту Закону потребує доопрацювання в частині доповнення його положеннями, які передбачатимуть використання по батькові фізичної особи *за його наявності*.

Також положення вищезазначеної статті проєкту Закону щодо коду в ДРФО потребують перегляду у зв'язку з тим, що відповідно до пункту 70.12 статті 70 Податкового кодексу України органами державної влади та органами місцевого самоврядування, юридичними особами незалежно від організаційно-правових форм використовується *реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті)*.

18. Відповідно до частини десятої статті 18 проєкту Закону працівники юридичних осіб мають право користуватися зброєю та бойовими припасами до неї, які належать такій юридичній особі, виключно за наявності у них Посвідчення власника зброї та *отриманого погодження органу Міністерства внутрішніх справ України на укладення трудового (цивільно-правового) договору з такою фізичною особою*.

Слід зауважити, що порядок укладення цивільно-правового договору регулюється ЦК.

Крім того, частина перша статті 627 ЦК передбачає, що відповідно до статті 6 цього Кодексу сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

З огляду на наведене, положення частини десятої статті 18 проєкту Закону потребують доопрацювання.

19. Частиною третьою статті 42 проєкту Закону зазначається, що *власники цивільної зброї мають право відчужувати бойові припаси*, якими вони володіють на законних підставах, *іншим особам*, що мають Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї.

Проте, відповідно до пунктів 1.1 та 1.2 частини першої статті 42 проєкту Закону *юридичні особи можуть у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку відчужувати належну їм цивільну зброю та бойові припаси до неї іншим юридичним особам*, які мають Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї, через органи Національної поліції України, а у разі доступу до

Єдиного державного реєстру цивільної зброї - *можуть відчужувати* належну їм цивільну вогнепальну зброю *іншим юридичним особам* без залучення органів Міністерства внутрішніх справ України з обов'язковою фіксацією інформації в Реєстрі про зміну власника зброї.

Таким чином, частина перша статті 42 проєкту Закону потребує доопрацювання, оскільки не визначено порядок відчуження юридичними особами належної їм цивільної зброї та бойових припасів до неї фізичним особам.

20. Частиною шостою статті 46 проєкту Закону передбачено, що митне оформлення тимчасового ввезення/вивезення, отримання дозволу на переміщення зброї через державний кордон України, транзиту зброї та бойових припасів до неї, здійснюється *у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України*.

Разом з тим слід зазначити, що частиною першою та другою статті 246 Митного кодексу України визначено, що метою митного оформлення є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, а також забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення визначається *центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику*, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Так, відповідно до статті 246 вказаного Кодексу, Конвенції про тимчасове ввезення, учиненої у м. Стамбулі 26 червня 1990 року, наказом Міністерства фінансів від 31 травня 2012 року № 657 затверджено Порядок виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму.

21. Відповідно до підпункту 6.2.4 підпункту 6.2 пункту 6 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону забороняється застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та цивільну зброю щодо жінок з явними ознаками вагітності, осіб з явними ознаками інвалідності, *неповнолітніх*, коли їхній вік очевидний або відомий, за винятком випадків здійснення останніми збройного або групового нападу, а також проти працівників правоохоронних органів, військовослужбовців під час виконання ними службових обов'язків, окрім випадків вчинення ними неправомірних дій, які загрожують життю чи здоров'ю людей.

Водночас відповідно до статті 6 Сімейного кодексу України правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття. *Малолітньою* вважається дитина до досягнення нею *чотирнадцяти років*. *Неповнолітньою* вважається дитина у віці *від чотирнадцяти до вісімнадцяти років*.

Таким чином, зазначене положення проєкту Закону потребує доопрацювання, оскільки не охоплює поняття малолітньої дитини.

22. Пунктом 6.5 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону передбачаються зміни, зокрема до статей 15, 20, 39 Закону України «Про мисливське господарство та полювання», в яких йдеться про цивільну вогнепальну зброю категорії В, С або Д, вогнепальну зброю, яка перебуває у спеціальному обігу; цивільну вогнепальну зброю, віднесену до категорій А, гладкоствольної

короткоствольної вогнепальної зброї (зброї менш летальної дії), пневматичної зброї калібру більше 4.5 мм та швидкістю пострілу понад 150 м/с; цивільної вогнепальної зброї, віднесеної до категорій В або Д без встановленого обмежувача, що дозволяє споряджати не більше двох патронів в магазин.

При цьому згідно з пунктом 1.67 частини першої статті 1 проекту Закону цивільна зброя та бойові припаси – це зброя та бойові припаси, які не заборонені цим Законом для цивільного обороту, порядок обороту яких регулюється *цим Законом*.

Водночас частинами другою, третьою статті 12, абзацом п'ятим статті 14, абзацом другим частини другої статті 15, абзацом дванадцятим пункту 4 частини першої статті 20 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (чинна редакція, зміни до яких не вносяться) передбачаються такі види зброї, як: *вогнепальна мисливська зброя (мисливська вогнепальна зброя), стрілецька зброя, немисливська (у тому числі військова) вогнепальна, пневматична та інша стрілецька зброя, напіваавтоматична або автоматична зброя з магазинами більш як на два патрони*. Поряд з цим зазначеним Законом визначення, зокрема, термінів «мисливська зброя», «стрілецька зброя» не наводиться.

У зв'язку з цим та з метою забезпечення логічної послідовності викладу нормативних положень, взаємоузгодження, вичерпності кола питань, які пропонуються до правового врегулювання, проект Закону пропонуємо доопрацювати як в частині наведення чіткого переліку видів зброї, в тому числі яка може використовуватися під час здійснення полювання і в розумінні Закону вважатиметься цивільною вогнепальною, так і системності наведених у прикінцевих і перехідних положеннях проекту Закону, змін.

23. Підпункт 6.5.6 пункту 6.5 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону в частині внесення зміни до частини сьомої статті 40 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» шляхом викладення її в новій редакції, передбачивши, що посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, посадові особи та єгері державних підприємств, уповноважені на охорону державного мисливського фонду, відносяться до державної лісової охорони та мають право на носіння форми встановленого зразка і цивільної вогнепальної зброї (окрім зброї категорії А). Однак зазначене не відповідає вимогам Лісового кодексу України (далі – ЛКУ) та потребує перегляду, з огляду на таке.

Частиною першою статті 89 та статтею 90 ЛКУ встановлено, що охорону і захист лісів на території України здійснює *державна лісова охорона, яка діє у складі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства*, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань лісового господарства та підприємств, установ і організацій, що належать до сфери їх управління.

Основними завданнями державної лісової охорони є: здійснення державного контролю за додержанням лісового законодавства та забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, захист від шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу.

Повноваження посадових осіб державної лісової охорони визначаються статтею 91 ЛКУ.

Однак наведені вище норми ЛКУ не уповноважують державну лісову охорону на здійснення охорони державного мисливського фонду і не відносять до її складу, зокрема, посадових осіб та егерів державних підприємств, уповноважених на таку охорону.

Що стосується віднесення до державної лісової охорони посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, *уповноважених на охорону державного мисливського фонду*, зазначаємо, що згідно з частиною третьою статті 89 ЛКУ *порядок діяльності державної лісової охорони та лісової охорони визначається положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України*.

24. Пунктом 6.6 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону пропонується внести зміну до частини третьої статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» шляхом викладення її у новій редакції, якою передбачити, що у структурі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, можуть створюватися спеціальні підрозділи, працівники яких *мають право носити форму встановленого зразка і цивільну вогнепальну зброю* (окрім зброї категорії А).

При цьому згідно діючої редакції вказаної норми Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» у структурі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, можуть створюватися спеціальні підрозділи, працівники яких *мають право носити форму встановленого зразка і вогнепальну зброю*.

Водночас згідно з частинами третьою, четвертою статті 60 Закону України «Про тваринний світ» (чинна редакція, зміни до яких не вносяться) для здійснення державного контролю за охороною, використанням і відтворенням тваринного світу у складі *центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів*, інших уповноважених центральних органів виконавчої влади у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, органах виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища і лісового та мисливського господарства *можуть створюватися спеціальні підрозділи*.

Під час виконання службових обов'язків *державні інспектори спеціальних підрозділів мають право на носіння форми встановленого зразка, а також на носіння та застосування табельної зброї та інших спеціальних засобів відповідно до законодавства*.

У зв'язку з цим запропоновані до врегулювання зміни потребують доопрацювання.

25. У проєкті Закону використовується власна назва «Міністерство юстиції» та «Міністерство юстиції України». Зазначене потребує доопрацювання, враховуючи таке.

Кабінет Міністрів України, реалізуючи своє дискреційне конституційне повноваження, визначене пунктом 9¹ статті 116 Конституції України, виходячи із коштів, передбачених у Державному бюджеті України на утримання органів виконавчої влади, утворює, реорганізовує і ліквідує відповідно до закону *міністерства, інші центральні органи виконавчої влади* або ж покладає визначені законами повноваження на вже існуючі центральні органи виконавчої влади шляхом затвердження змін до їх положень.

Питання організації, повноважень та порядку діяльності центральних органів виконавчої влади врегульовано положеннями Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» (далі – Закон).

З метою узгодження з положеннями Закону центральний орган виконавчої влади, який, виходячи з конкретного повноваження, формує державну політику у відповідній сфері (зокрема, шляхом нормативно-правового регулювання) у законопроєктах слід визначати як *«центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ...»*, а у випадку, коли конкретне повноваження за своїм змістом направлено на реалізацію державної політики – як *«центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ...»*.

Крім цього, при визначенні у законодавчому акті центрального органу виконавчої влади слід зазначати ту сферу його діяльності, яка має безпосереднє відношення до сфери регулювання Закону.

26. З метою вживання єдиної термінології та приведення її у відповідність до термінології законодавства України, зокрема, Конституції України, законів України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про громадянство України», проєкт Закону потребує доопрацювання в частині вживання слів *«за місцем своєї реєстрації або постійного проживання (перебування)»*, *«за місцем постійного проживання (перебування), а не за місцем реєстрації»*, *«місце постійного проживання/перебування»*, *«іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України»*, *«громадянин»*.

27. Для вироблення остаточної позиції щодо зазначених проєктів Законів слід враховувати позицію Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства культури та інформаційної політики України.

Міністр юстиції

Денис МАЛЮСЬКА